

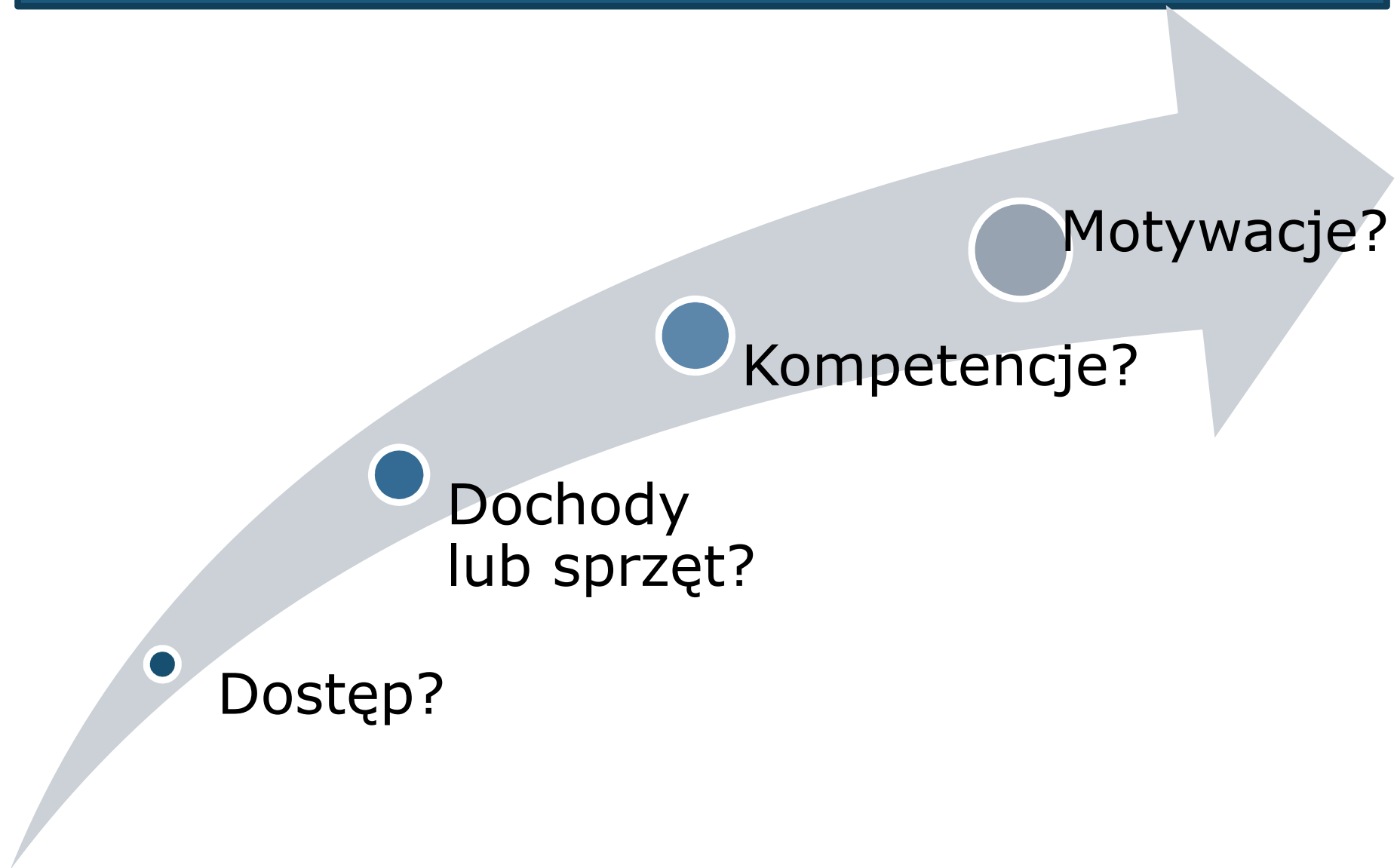
Czy Polacy chcą się e-integrować?

Wnioski z badań nad alfabetyzacją cyfrową
województwa łódzkiego i mazowieckiego

Radosław Oryszczyszyn
Instytut Socjologii
Uniwersytet w Białymstoku

Co stanowi barierę e-integracji?

Regionalne badania kompetencji cyfrowych

Kompetencje cyfrowe
mieszkańców Mazowsza
– zagrożenie
wykluczeniem cyfrowym

Zrealizowane na zlecenie Agencji
Rozwoju Mazowsza

czerwiec 2009

Badanie potencjału
innowacyjnego
województwa łódzkiego
w zakresie ICT –
identyfikacja luk
kompetencyjnych

Zrealizowane na zlecenie Urzędu
Marszałkowskiego Województwa
Łódzkiego

kwiecień-maj 2010

Kompetencje cyfrowe mieszkańców Mazowsza – zagrożenie wykluczeniem cyfrowym

Technologie cyfrowe oraz wykorzystanie Internetu, w tym:

- Determinanty korzystania i nie korzystania z komputerów i Internetu:
- Potrzeby szkoleniowe w zakresie doskonalenia kompetencji cyfrowych badanej populacji dla realizacji ważnych potrzeb i celów

Mazowsze - dostęp do Internetu w gospodarstwie domowym

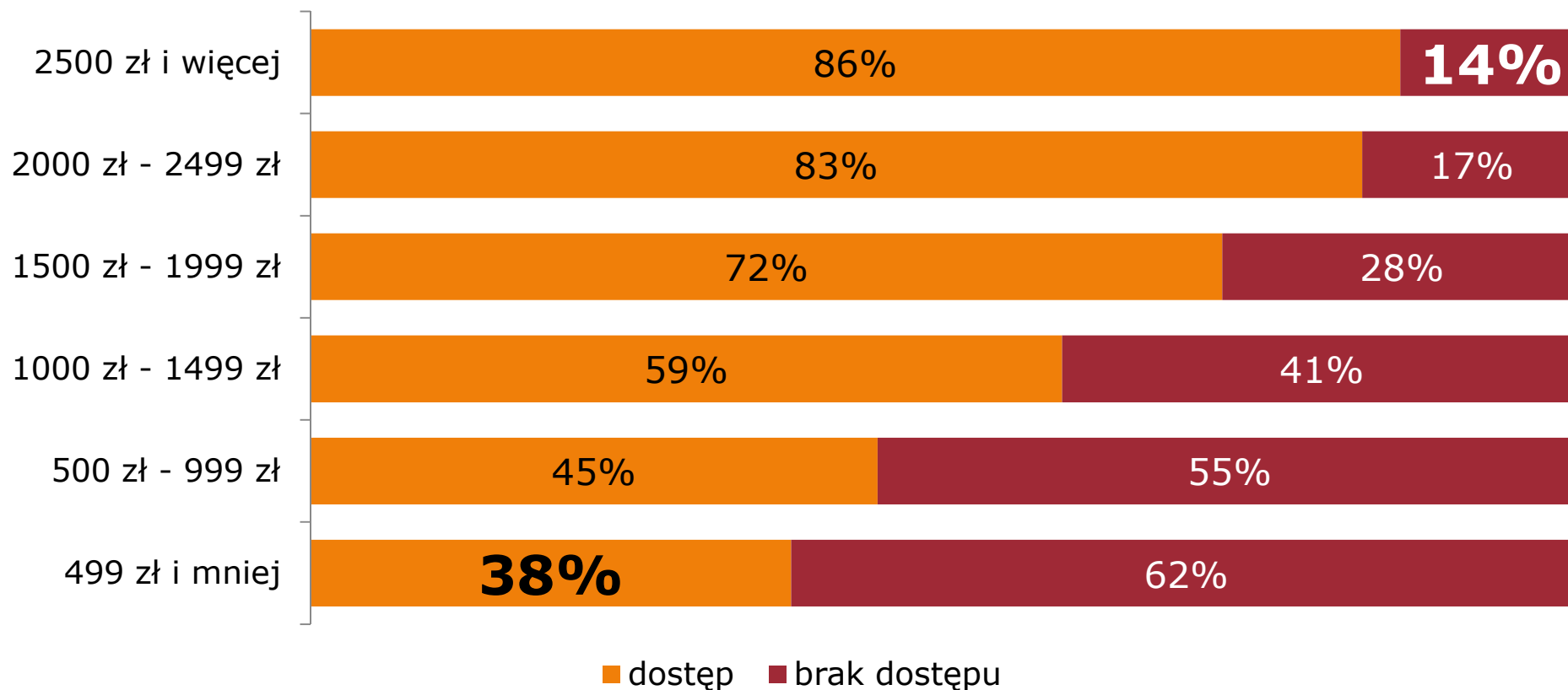
Ponad połowa gospodarstw domowych na Mazowszu posiada dostęp do Internetu

55%

45%

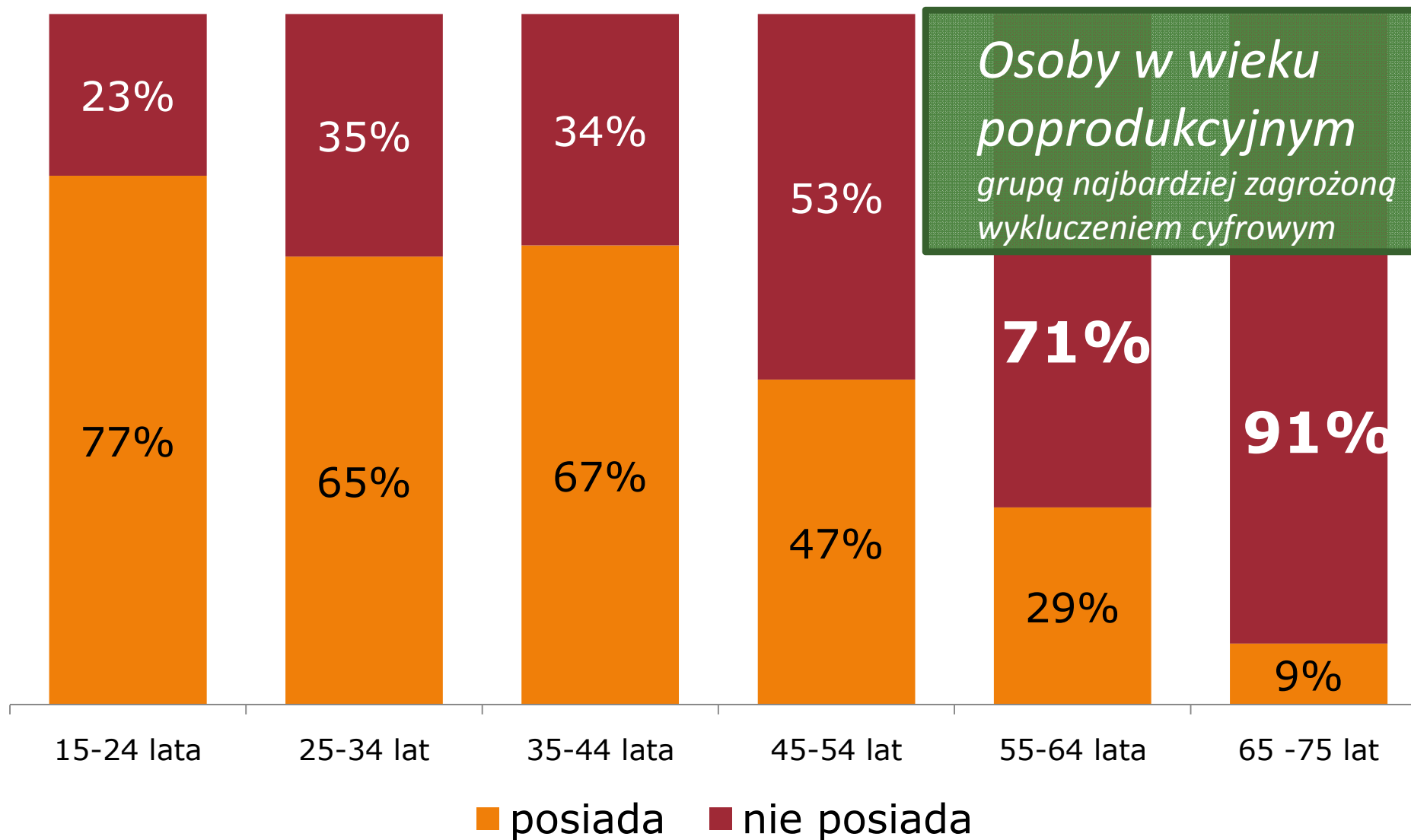
■ posiada ■ nie posiada

Mazowsze - dostęp do Internetu a dochody na głowę w gospodarstwach domowych

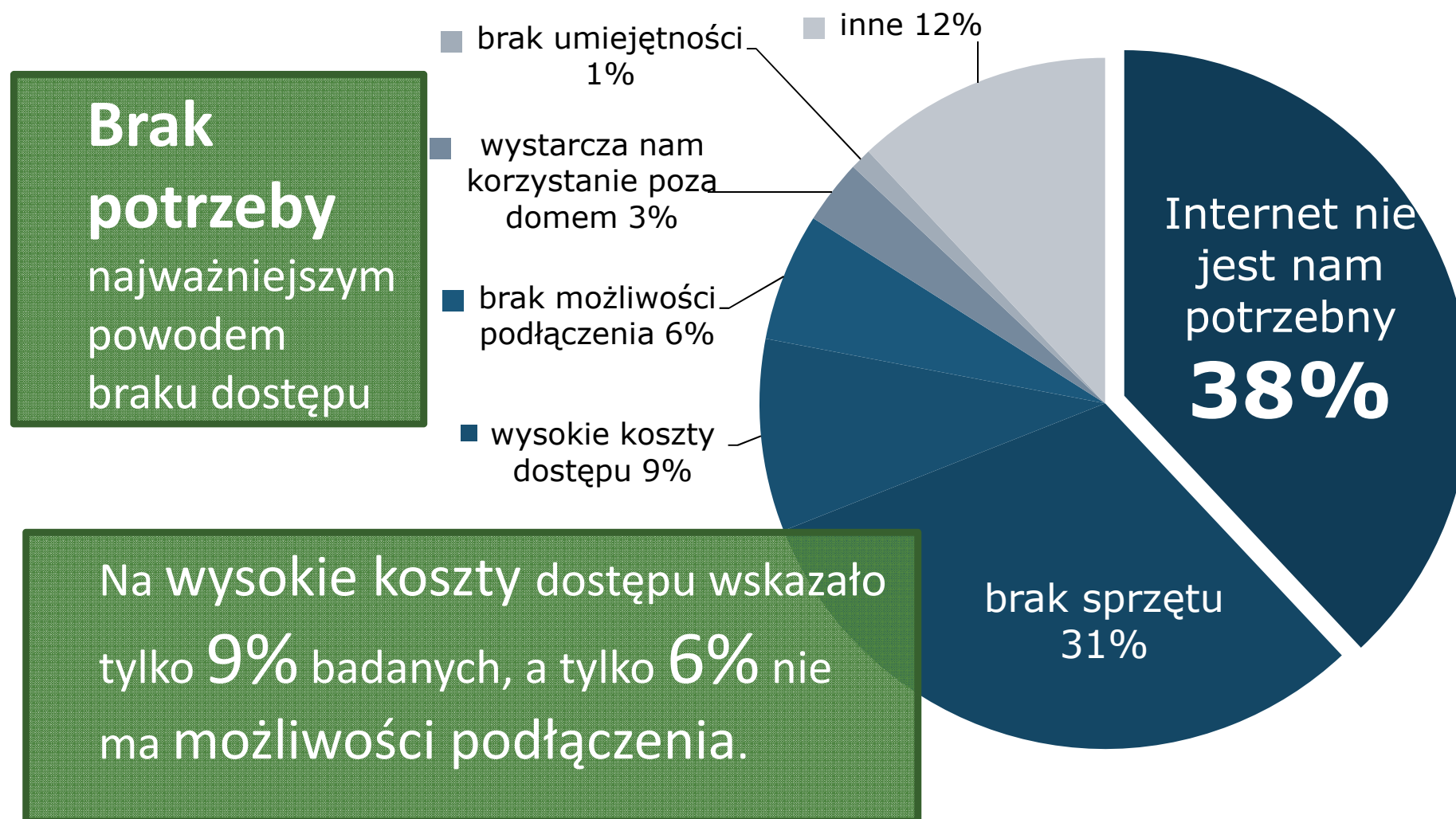

Prawie **40%** gospodarstw domowych z najniższym dochodem na głowę posiada dostęp do Internetu.

Mazowsze - dostęp do Internetu a wiek badanych

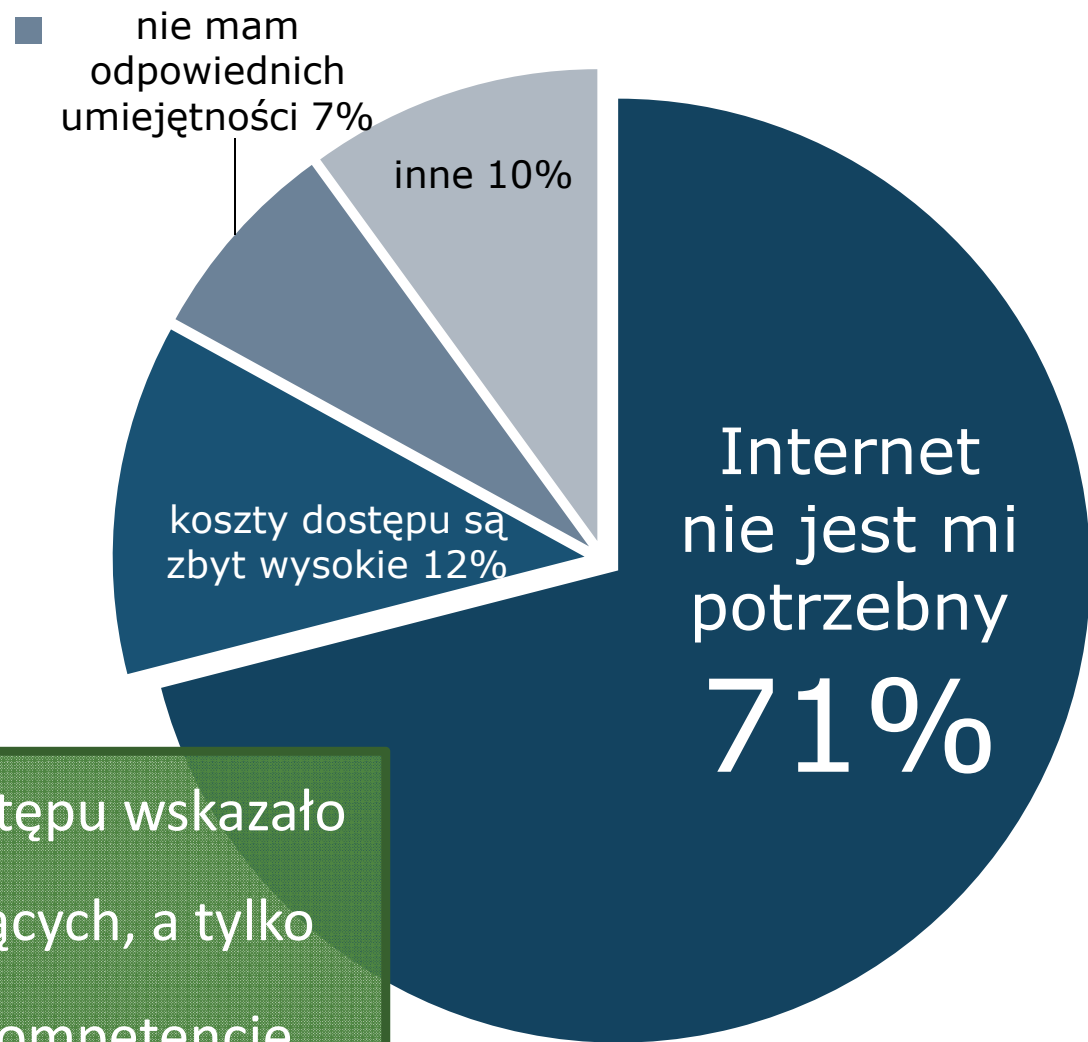
Mazowsze – dlaczego Twoje gospodarstwo domowe nie ma dostępu do Internetu?

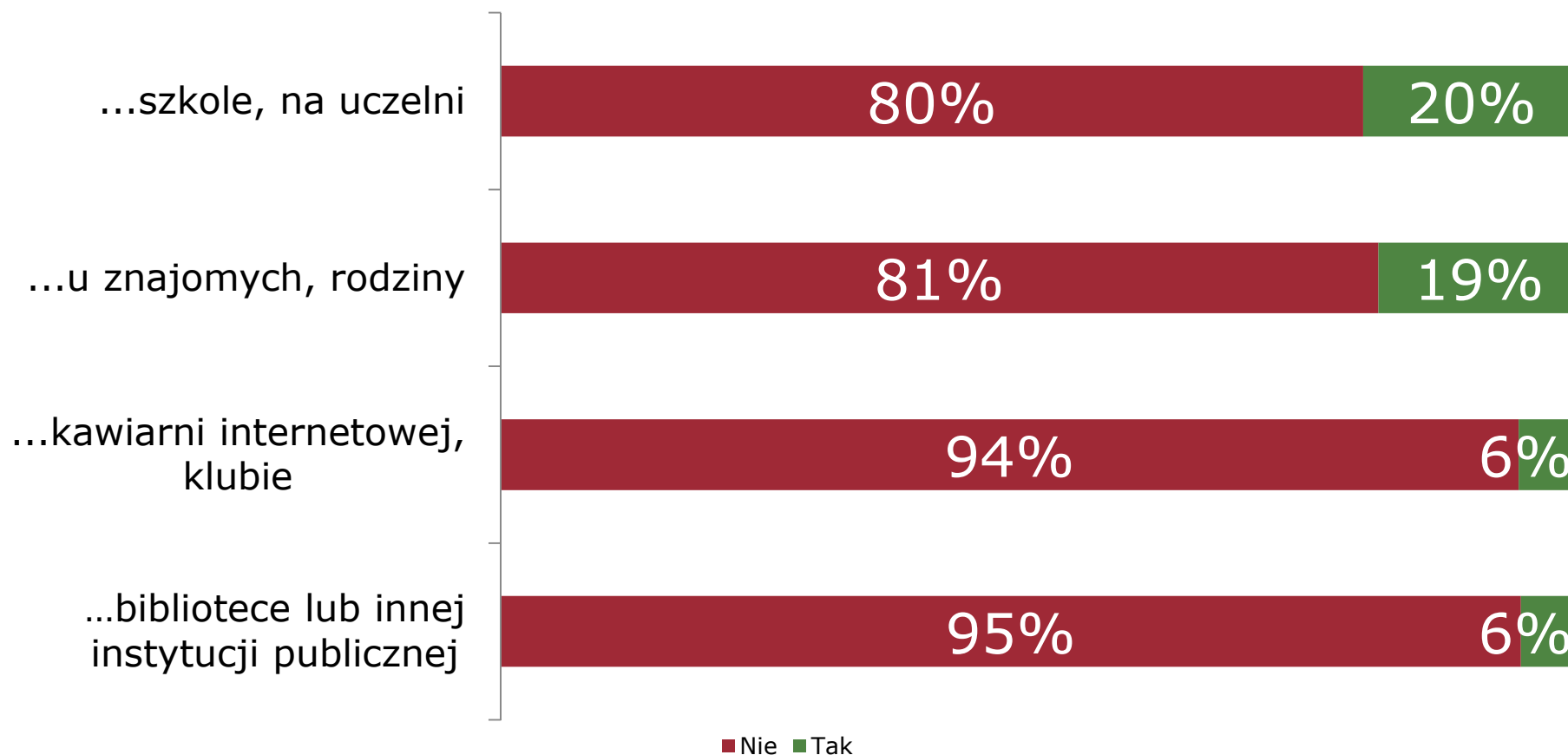
Mazowsze – dlaczego Ty nie korzystasz z Internetu?

**Brak
potrzeby**
najważniejszym
powodem nie
korzystania – 71%

Na wysokie koszty dostępu wskazało
tylko 12% nie korzystających, a tylko
7% nisko ocenia swoje kompetencje

Mazowsze – czy kiedykolwiek korzystałeś/aś z Internetu w...

Marginalnie niska popularność publicznych punktów z dostępem do Internetu

Badanie potencjału innowacyjnego województwa łódzkiego w zakresie ICT – identyfikacja luk kompetencyjnych

Zdiagnozowanie luki kompetencyjnej związanej z wprowadzaniem innowacyjnych rozwiązań teleinformatycznych w pięciu obszarach:

Gospodarstwa domowe

Przedsiębiorstwa

Jednostki samorządu terytorialnego

Szkoły wyższe

Jednostki edukacyjne podległe Kuratorium Oświaty

Łódzkie – rodzaj posiadanego łącza internetowego

	Ogółem	wieś	miasto do 20 tyś	miasto 20-100 tyś	miasto pow. 500 tyś
Stałe łącze poprzez dostawców telewizji kablowej	31%	0%	25%	41%	54%
Stałe łącze u operatora w telefonii stacjonarnej (Neotrada)	22%	35%	25%	14%	16%
Stałe łącze u operatora w telefonii stacjonarnej (Netia, Dialog itp.)	15%	17%	10%	15%	13%
Dostęp radiowy	9%	24%	5%	3%	0%
Stały dostęp przez sieć komórkową	7%	8%	4%	8%	9%
Inne stałe łącze (sieć osiedlowa, łącze lokalnego dostawcy, łącze współdzielone sąsiedzkie)	7%	2%	25%	14%	3%
Dostęp wydzwaniany (nie można jednocześnie rozmawiać przez telefon i korzystać z Internetu)	1%	1%	1%	2%	0%
Dostęp do Internetu przez telefon komórkowy (modem w komórce)	1%	1%	2%	0%	0%
Inne	2%	4%	0%	2%	2%
Nie wiem\trudno powiedzieć	5%	8%	3%	1%	3%

Co czwarty internauta na wsi korzysta z dostępu radiowego

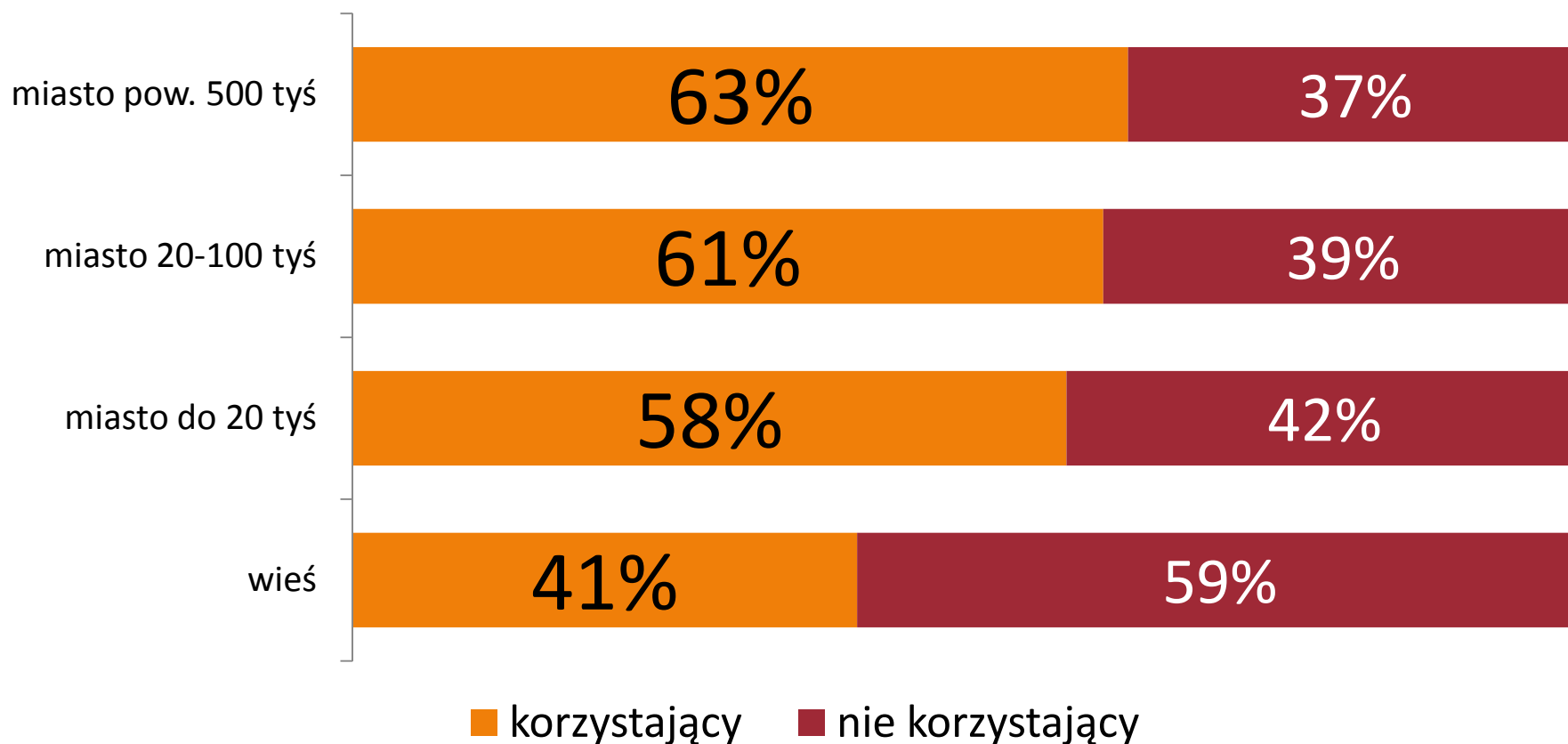
Łódzkie – szybkość łącza internetowego

	Ogółem	wieś	miasto do 20 tyś	miasto 20-100 tyś	miasto pow. 500 tyś
128 Kb\ś	1%	3%	0%	2%	0%
256 Kb\ś	3%	3%	0%	5%	4%
320 Kb\ś	1%	2%	2%	0%	1%
512 Kb\ś	16%	20%	14%	9%	20%
1 Mb\ś	35%	36%	49%	40%	27%
2 Mb\ś	17%	6%	6%	27%	14%
6 Mb\ś	4%	2%	7%	3%	6%
wyższa niż 6 mb\ś	1%	0%	0%	2%	3%
Trudno powiedzieć	22%	28%	22%	12%	25%

Miejscowość zamieszkania nie wpływa na szybkość łącza.

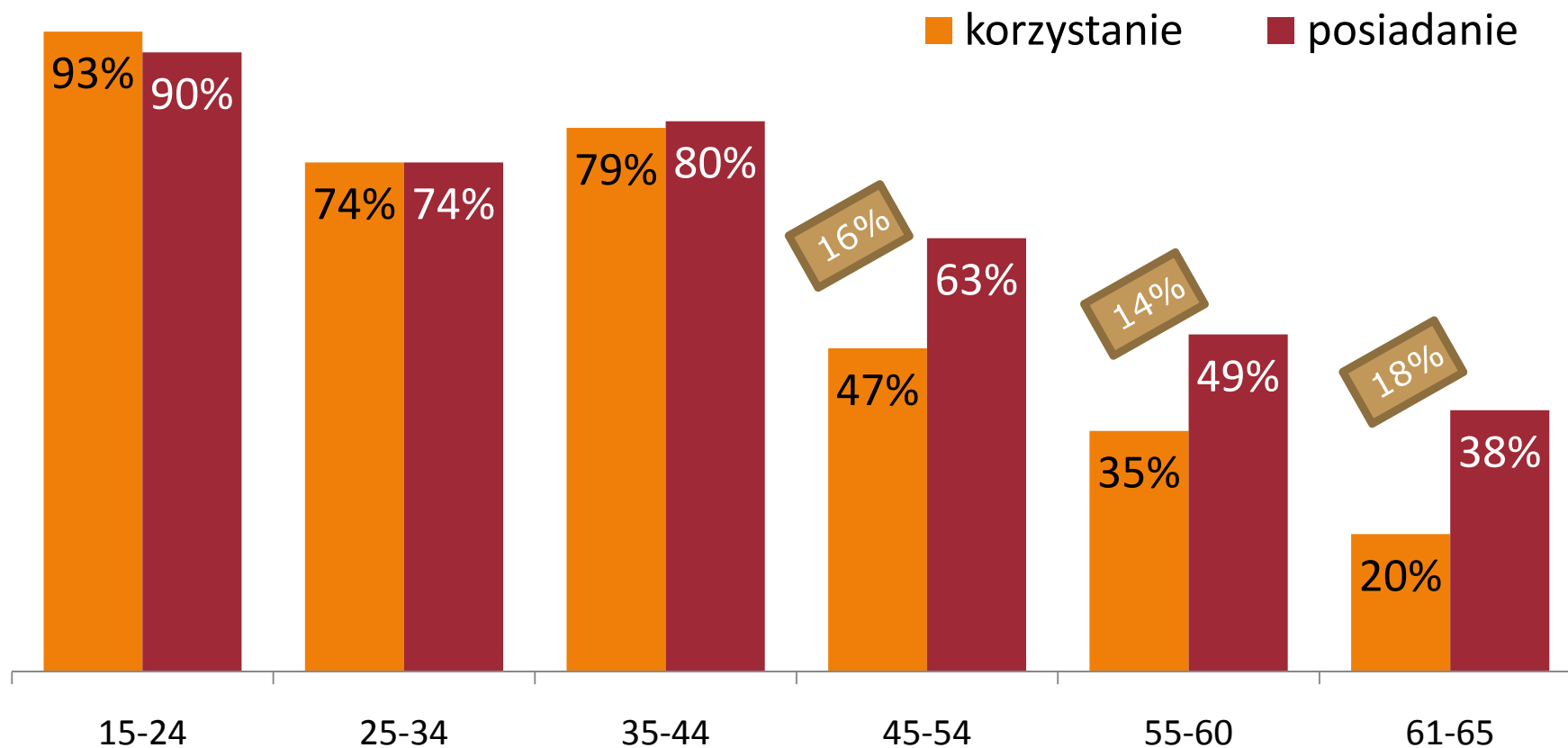
Dla co piątego respondenta szybkość łącza nie jest ważna.

Łódzkie – korzystanie na wsi i w mieście

Przewaga nie korzystających nad korzystającymi –
jedynie na wsi

Łódzkie – posiadanie Internetu w gospodarstwie domowym a korzystanie w różnych kategoriach wiekowych

Wśród osób powyżej 45 roku życia powszechne jest nie korzystanie, pomimo posiadania dostępu w domu

Łódzkie - ocena kompetencji cyfrowych – praca z oprogramowaniem

	Umiejętność samodzielnej o korzystania	Korzystanie z pomocą innej osoby	Na ile istotna jest ta umiejętność	Ile razy w tygodniu wykonywana jest czynność	Ocena stopnia opanowania umiejętności	Odchylenia od średniej oceny stopnia opanowania umiejętności
Korzystanie z edytora tekstu	81%	13%	4,3	3	4,3	-0,01
Korzystanie z programów multimedialnych np. Media Player, Winamp itp	73%	6%	4,4	4	4,5	0,18
Korzystanie z arkusza kalkulacyjnego np. Excel	63%	23%	4,2	2	4,2	-0,16
Wyszukiwanie informacji w bazach danych i archiwach	55%	6%	4,3	3	4,3	0
Instalowanie aplikacji komputerowych	53%	16%	4,3	1	4,3	-0,07
Korzystanie z edytora graficznego	49%	25%	4,0	2	4,2	-0,17
Korzystanie z programu bazodanowego	40%	21%	4,2	2	4,2	-0,13

Łódzkie - ocena kompetencji cyfrowych – praca ze sprzętem

	Umiejętność samodzielnej o korzystania	Korzystanie z pomocą innej osoby	Na ile istotna jest ta umiejętność	Ile razy w tygodniu wykonywana jest czynność	Ocena stopnia opanowania umiejętności	Odchylenia od średniej oceny stopnia opanowania umiejętności
Korzystanie z komputera stacjonarnego typu PC	97%	4%	4,4	6	4,3	-0,04
Drukowanie dokumentów na drukarce	84%	1%	4,3	2	4,3	-0,01
Zapisywanie dokumentów na przenośnym nośniku	79%	8%	4,4	2	4,4	0,11
Praca na komputerze przenośnym	70%	6%	4,3	3	4,4	0,09
Praca ze skanerem	61%	12%	4,1	2	4,4	0,05
Instalowanie urządzeń do komputera	61%	27%	4,2	1	4,2	-0,16
Praca na palmtopie	15%	6%	3,8	2	4	-0,35
Praca na smartfonie	13%	10%	3,8	2	3,9	-0,41

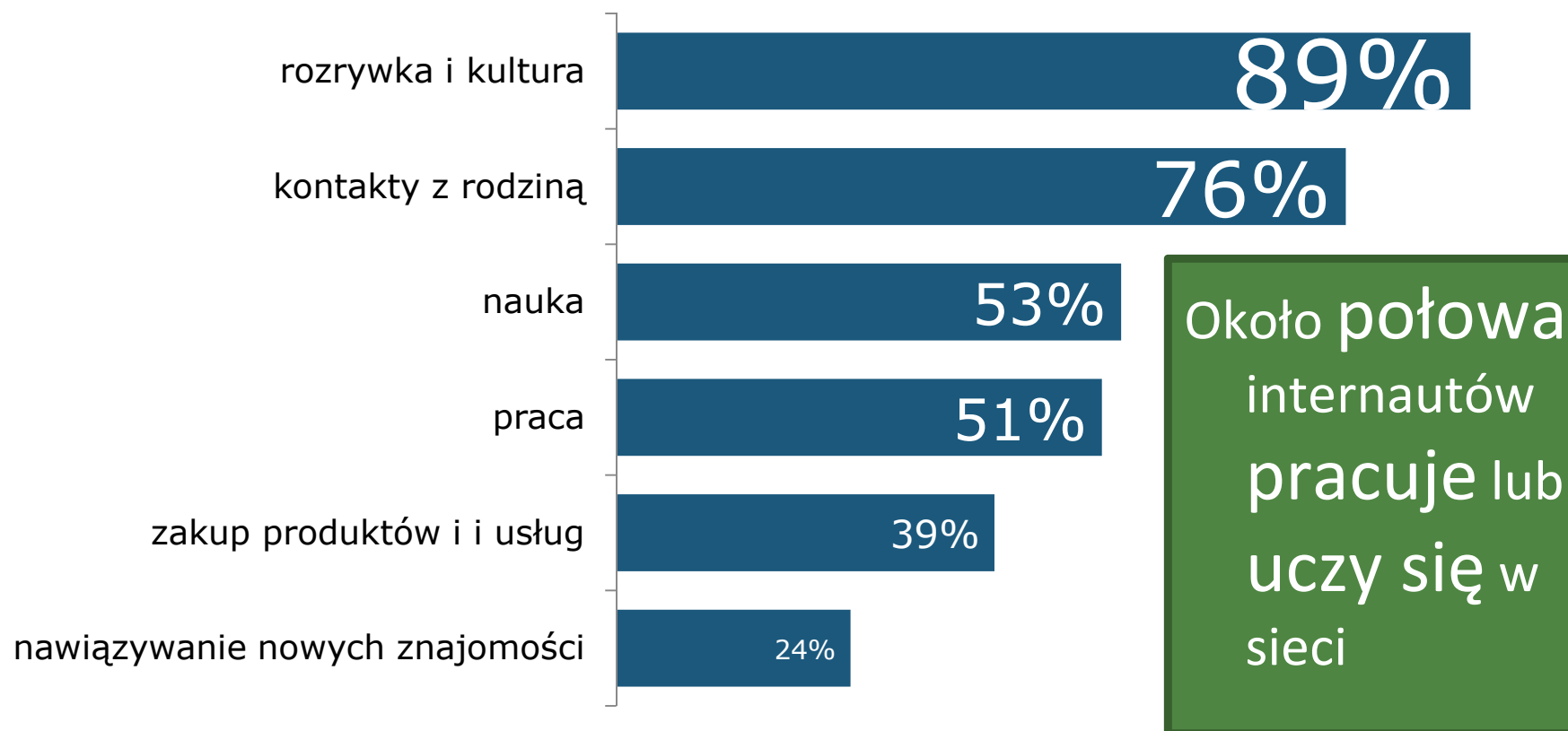
Łódzkie - ocena kompetencji cyfrowych – praca z informacją i usługą

	Umiejętność samodzielnego korzystania	Korzystanie z pomocą innej osoby	Na ile istotna jest ta umiejętność	Ile razy w tygodniu wykonywana jest czynność	Ocena stopnia opanowania umiejętności	Odchylenia od średniej oceny stopnia opanowania umiejętności
Wyszukiwanie informacji i usług w internecie	96%	2%	4,5	4	4,4	0,07
Korzystanie z przeglądarki internetowej	95%	3%	4,6	5	4,5	0,15
Pobieranie plików, danych do komputera z Internetu	68%	7%	4,4	2	4,4	0,1
Korzystanie z forów dyskusyjnych w internecie	49%	4%	3,9	2	4,3	-0,03
Korzystanie z bankowości internetowej	46%	12%	4,4	2	4,4	0,06
Zakup informacji i usług z Internetu	43%	10%	4,2	1	4,3	0,01
Publikowanie informacji w internecie	39%	6%	4	2	4,2	-0,12

Łódzkie - ocena kompetencji cyfrowych – umiejętności komunikacyjne

	Umiejętność samodzielnej o korzystania	Korzystanie z pomocą innej osoby	Na ile istotna jest ta umiejętność	Ile razy w tygodniu wykonywana jest czynność	Ocena stopnia opanowania umiejętności	Odchylenia od średniej oceny stopnia opanowania umiejętności
Wysyłanie SMS	80%	0%	4,5	4	4,6	0,28
Korzystanie z poczty elektronicznej (e-mail)	78%	1%	4,5	4	4,6	0,24
Wysyłanie MMS	61%	2%	4,1	1	4,4	0,06
Korzystanie z serwisów społecznościowych	60%	8%	3,9	2	4,4	0,02
Korzystanie z czatów internetowych	46%	8%	3,9	2	4,4	0,1
Korzystanie z telefonii internetowej	39%	9%	4	2	4,4	0,07

Łódzkie – cele korzystania z Internetu

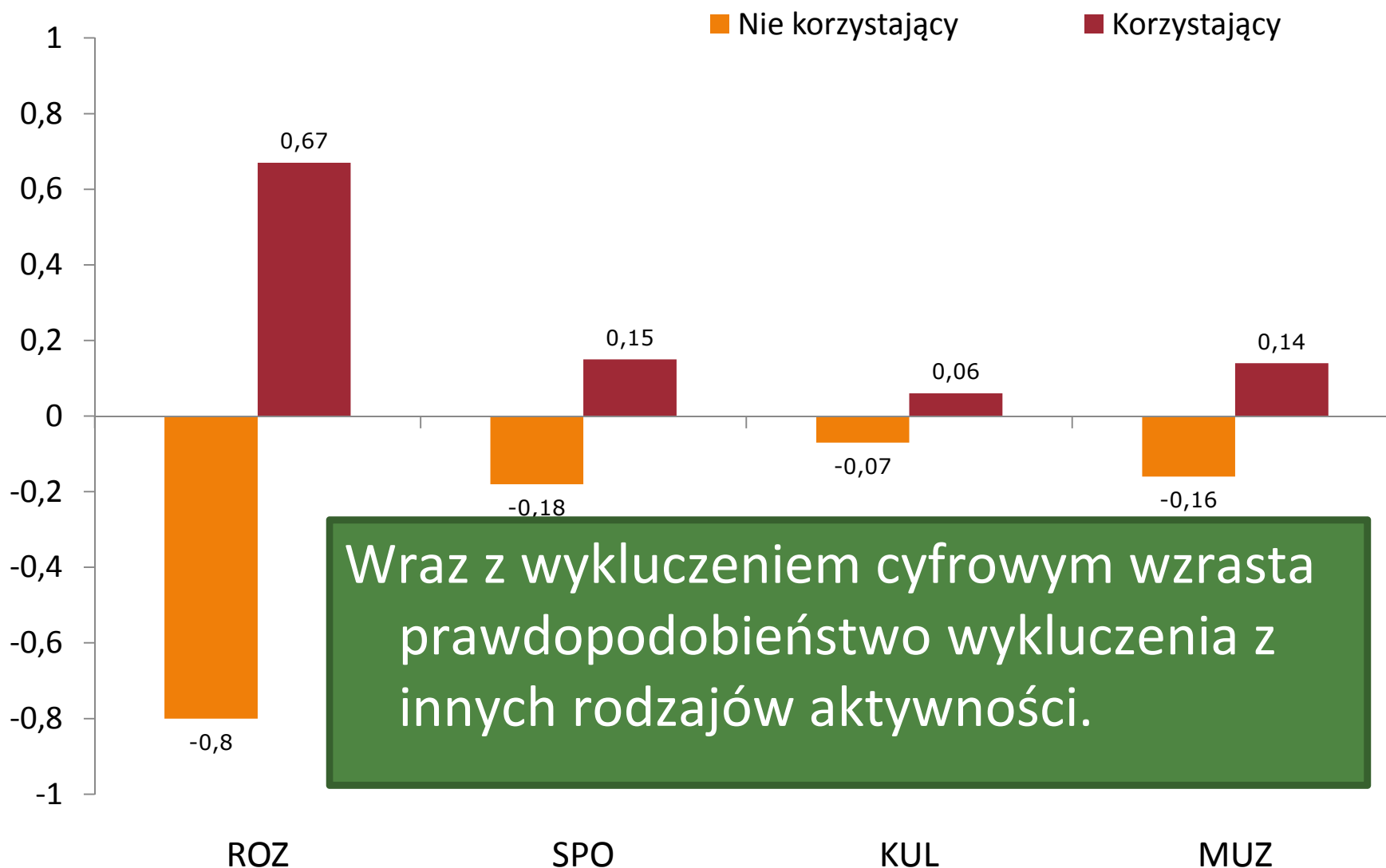
Główne cele korzystania z Internetu to
rozrywka i kontakty z rodziną

Łódzkie – zadowolenie z różnych aspektów życia wśród korzystających i nie korzystających z Internetu

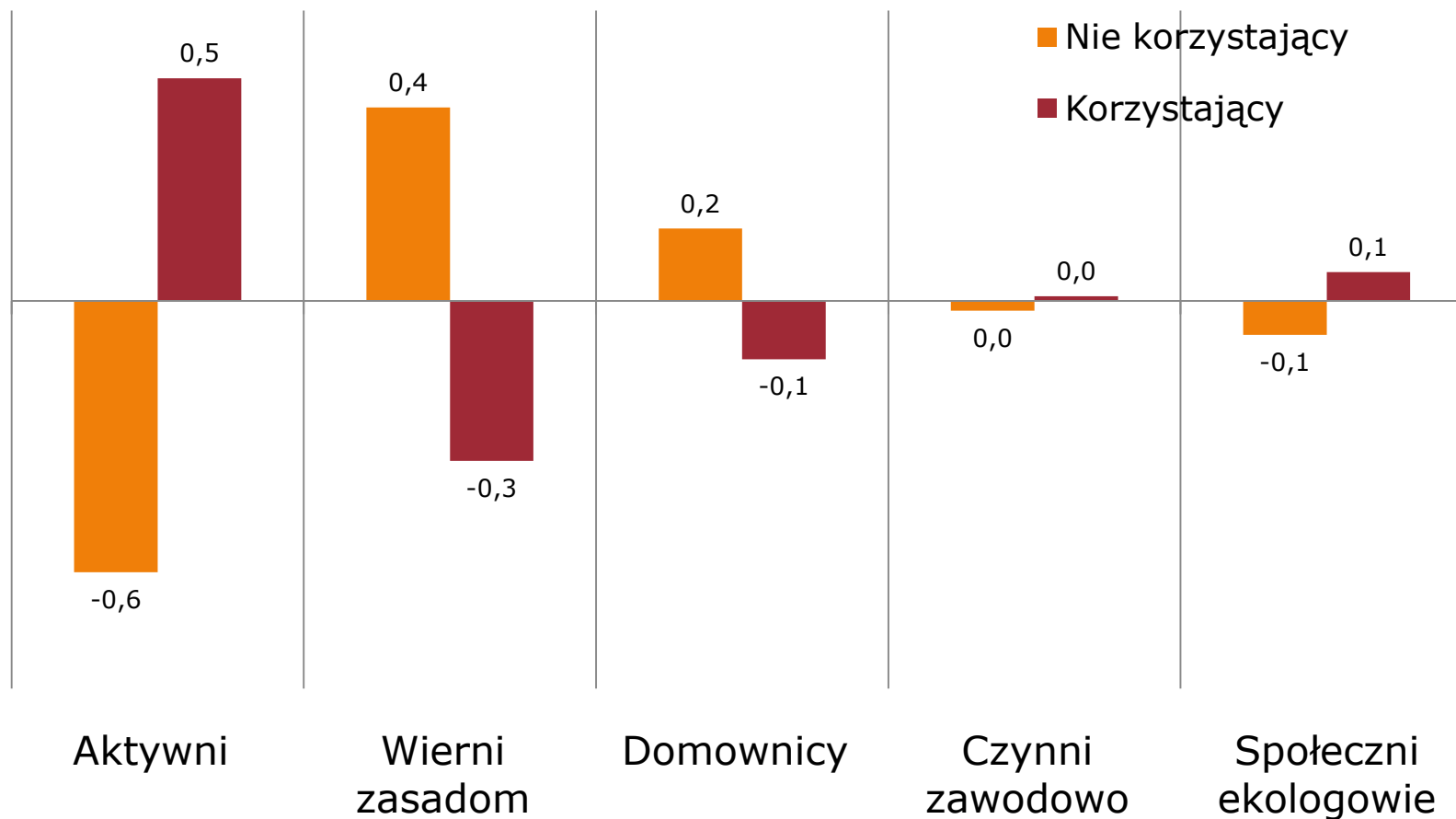
Zadowolenie...	Korzystający	Nie korzystający
... ze swojego zdrowia	4,03	3,07
... z kontaktów rodzinnych	4,33	4,13
... z kontaktów towarzyskich	4,26	3,76
... z relacji ze współpracownikami	4,09	3,62
... z poziomu swojego wykształcenia	3,98	3,37
... z relacji z sąsiadami	4,00	3,97

Nie korzystający z Internetu – mniej zadowoleni ze wszystkich uwzględnionych w badaniu aspektów życia.

Łódzkie – aktywność kulturalna i społeczna korzystających i nie korzystających z Internetu

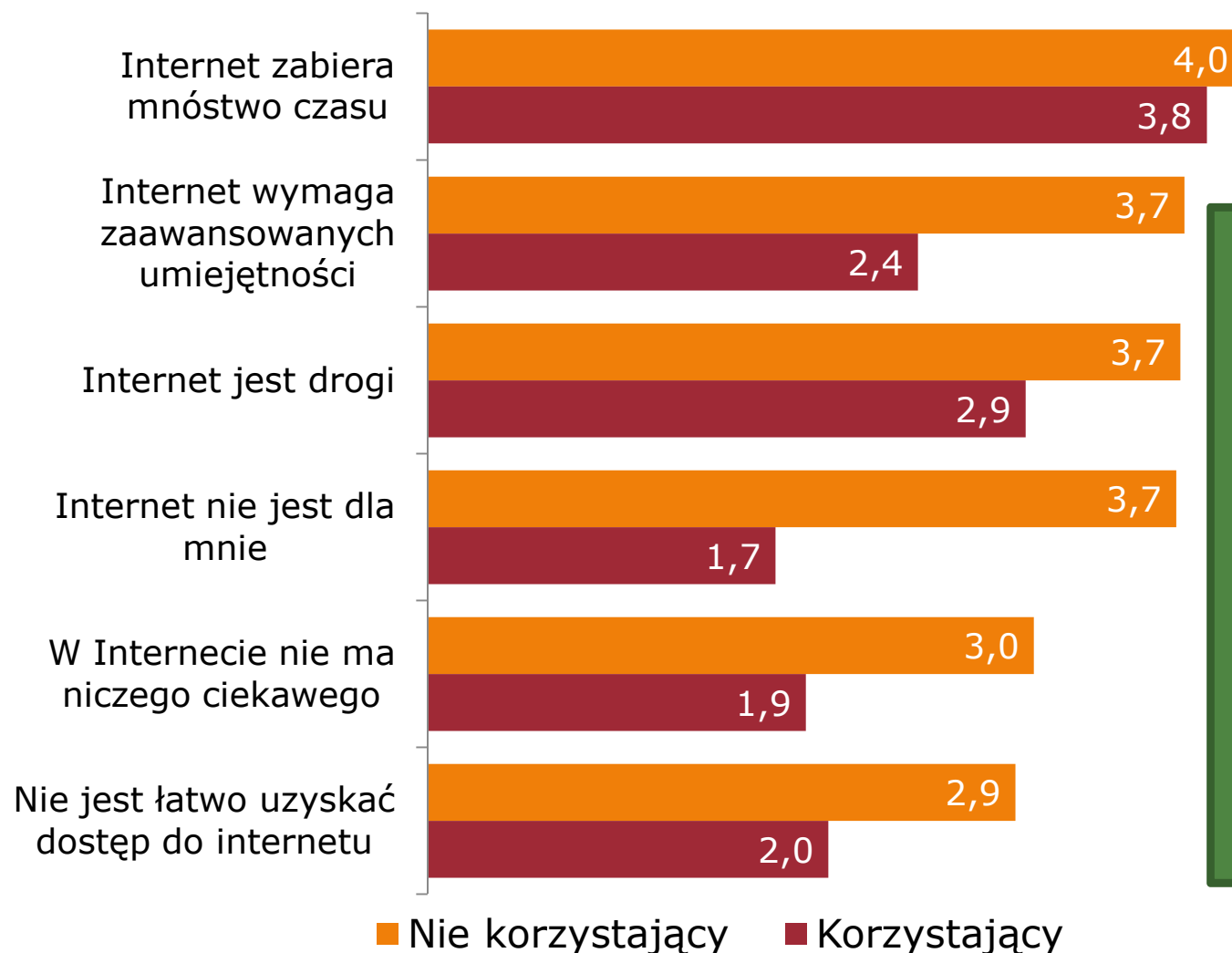

Łódzkie – style życia korzystających i nie korzystających z Internetu

Nie korzystający z Internetu są osobami mniej aktywnymi, lecz jednocześnie **bardziej przywiązanymi do zasad.**

Łódzkie – opinie o Internecie wśród korzystających i nie korzystających

Duże
rozbieżności
w opiniach o
Internecie
między
korzystającymi
a nie
korzystającymi
z Internetu

Łódzkie - opinie o usługach elektronicznej administracji

	Średnie oceny	„zdecydowanie” i „raczej się zgadzam”
Dają możliwość załatwiania spraw w dogodnych terminach/godzinach	4,2	83%
Są szybsze niż tradycyjne sposoby kontaktu z urzędem	4,0	73%
Wymagają odpowiedniego sprzętu i oprogramowania	3,6	59%
Zmniejszają ilość błędów popełnianych przez urzędników	3,4	45%
Nie są tak bezpieczne jak tradycyjne sposoby	3,2	39%
Są trudne w obsłudze	2,6	15%
Są mało potrzebne	2,2	13%

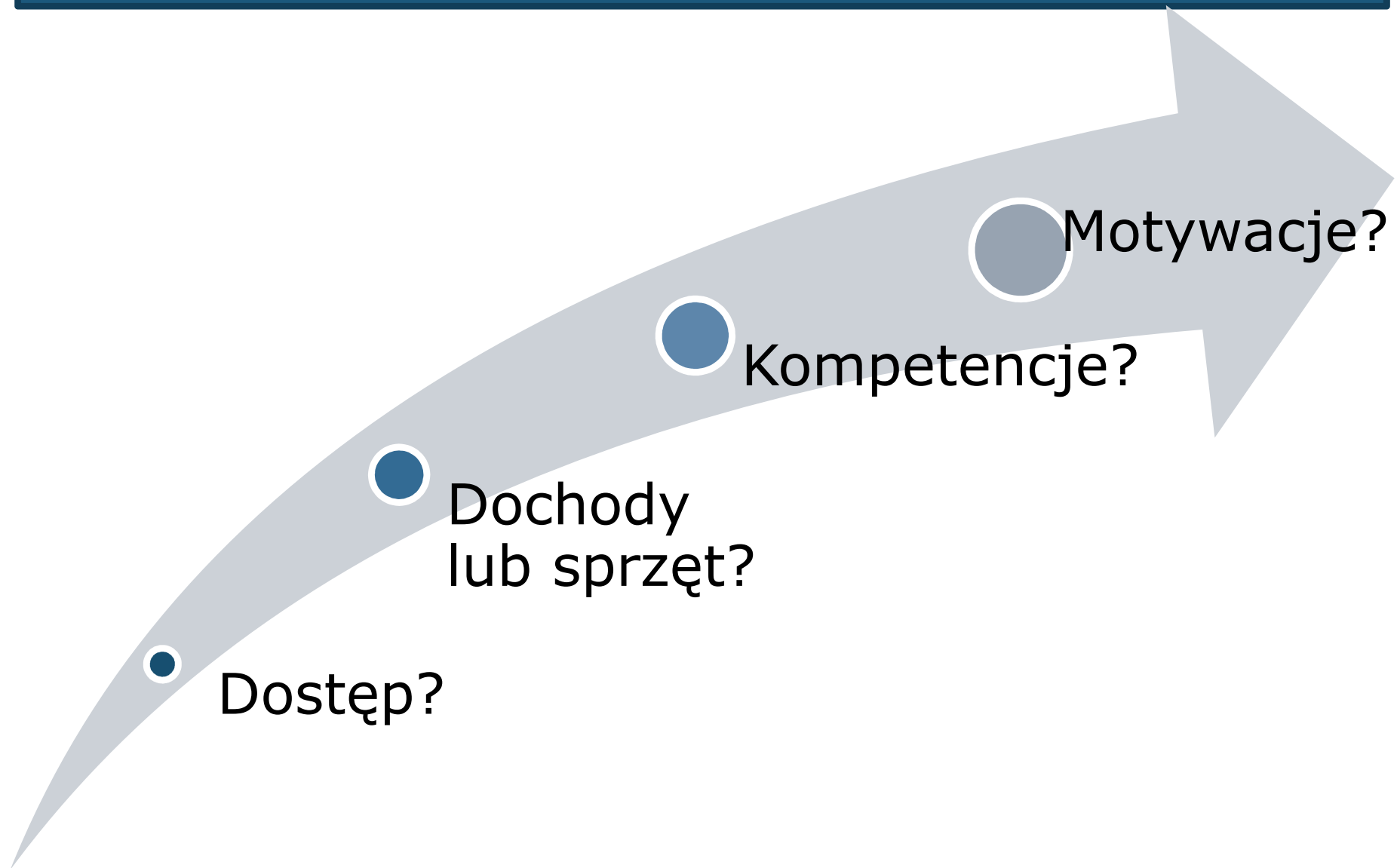
Pozytywne opinie o korzyściach z usług elektronicznej administracji

Łódzkie – korzystanie z usług elektronicznej administracji

Czynność	Preferowana forma kontaktu			Czy kiedykolwiek wykonywał(a) czynność?		Czy można wykonać tą czynność przez Internet?			Czy kiedykolwiek wykonywała czynność przez Internet?	
	Tradycyjna	Internetowa	Obie formy	Tak	Nie	Tak	Nie	Nie wiem	Tak	Nie
Deklaracje podatkowe	46%	22%	32%	60%	40%	38%	13%	49%	5%	95%
Urząd pracy	47%	20%	33%	40%	60%	16%	19%	67%	3%	97%
Paszport, prawo jazdy, świadectwo urodzenia	47%	22%	32%	57%	43%	12%	20%	68%	1%	99%
Rejestracja pojazdu	48%	22%	30%	43%	57%	9%	22%	69%	2%	98%
Kontakt ze służbami mundurowymi	56%	14%	30%	30%	70%	12%	21%	67%	1%	99%
Zamawianie książek w bibliotekach	47%	20%	33%	45%	55%	21%	16%	63%	5%	95%
Zmiana zameldowania	48%	20%	32%	35%	65%	8%	20%	72%	1%	99%

Pomimo dostrzegania zalet, **około połowa** woli tradycyjną formę załatwiania spraw urzędowych.

Co stanowi barierę e-integracji?

Czy barierą jest dostęp?

Ponad połowa ma dostęp
do Internetu

Tylko dla 6% powodem nie
podłączenia jest brak dostępu

24% mieszkańców wsi łączy się
drogą radiową

Czy barierą są dochody?

Prawie 40% najbiedniejszych gospodarstw domowych ma dostęp do Internetu

Jedynie 10% wskazuje na wysokie koszty jako powód nie korzystania

Znikoma część korzysta z bezpłatnych, publicznych punktów dostępowych

Czy barierą są kompetencje?

Polacy posiadają **wystarczające** kompetencje do realizowania ich celów korzystania z Internetu, jakimi są:
rozrywka i kontakty z bliskimi

Jednocześnie, posiadamy **niskie** kompetencje w realizacji celów związanych z nauką i pracą

Posiadane **umiejętności nie wystarczą** do powszechnego korzystania z usług e-administracji

Czy barierą jest motywacja?

Co **szósta** osoba w wieku powyżej 45 roku życia nie korzysta z Internetu, pomimo posiadania dostępu w domu

Najczęstszym powodem nie korzystania jest **brak potrzeby**

Nie korzystający z Internetu **słabiej** zaspokajają swoje potrzeby indywidualne, społeczne i zawodowe

Radostław Oryszczyszyn

Instytut Socjologii Uniwersytetu w Białymstoku

 tel. +48504064851

 oryszczyszyn@gmail.com

 www.soc.uwb.edu.pl

